

NGHIÊN CỨU ĐÁNH GIÁ ĐỘ CHÍNH XÁC BẢN DỊCH CỦA CÔNG CỤ DỊCH GOOGLE TRANSLATE VÀ NAVER PAPAGO ĐỐI VỚI VĂN BẢN BÁO CHÍ THE ACCURACY ASSESSMENT OF TRANSLATIONS BY GOOGLE TRANSLATE AND NAVER PAPAGO FOR NEWS ARTICLES

Nguyễn Thị Bình Sơn*, Nguyễn Thị Kim Liên, Huỳnh Thị Hồng Nhung

Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng, Việt Nam¹

*Tác giả liên hệ / Corresponding author: ntbson@ufl.udn.vn

(Nhận bài / Received: 14/6/2025; Sửa bài / Revised: 09/7/2025; Chấp nhận đăng / Accepted: 11/8/2025)

DOI: 10.31130/ud-jst.2025.23(8C).442

Tóm tắt - Nghiên cứu tập trung đánh giá độ chính xác của bản dịch 10 bài báo từ tiếng Hàn sang tiếng Việt của công cụ dịch máy Google Translate và Naver Papago. Các văn bản dịch bằng Google Translate và Naver Papago được so sánh với bản dịch tham chiếu để đánh giá theo thang điểm từ 0 đến 4 điểm, dựa trên mức độ truyền đạt nội dung. Kết quả phân tích cho thấy, Google Translate đạt độ chính xác trung bình cao hơn đáng kể so với Naver Papago. Tỷ lệ câu đạt điểm tối đa của Google Translate cũng cao hơn hẳn so với Naver Papago. Cả hai công cụ đều xử lý tốt các cấu trúc đơn giản, tuy nhiên Google Translate cho thấy ưu thế rõ rệt trong việc xử lý câu phức, từ vựng chuyên ngành và hạn chế lỗi ngữ pháp, ngữ nghĩa hơn so với Naver Papago. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đã chỉ ra ưu điểm và hạn chế của từng công cụ, đồng thời gợi ý một số hướng cải thiện để nâng cao hiệu quả dịch thuật tự động đối với cặp ngôn ngữ Hàn - Việt.

Abstract - The study focuses on assessing the accuracy of translations of 10 news articles from Korean into Vietnamese produced by Google Translate and Naver Papago. The translations generated by Google Translate and Naver Papago were compared with a reference translation and evaluated on a 0–4 point scale based on the degree of content delivery. The results show that, Google Translate achieved a significantly higher average accuracy than Naver Papago. The proportion of sentences receiving the maximum score was also considerably higher for Google Translate than for Naver Papago. Both tools handled simple structures well; however, Google Translate demonstrated a clear advantage in processing complex sentences, specialized vocabulary, and reducing grammatical and semantic errors compared to Naver Papago. Based on these findings, the study highlights the strengths and weaknesses of each tool and suggests several directions for improvement to enhance the effectiveness of automatic translation for the Korean–Vietnamese language pair.

Từ khóa - Google Translate; Naver Papago; dịch máy; báo chí; Hàn - Việt.

Key words - Google Translate; Naver Papago; machine translation; news articles; Korean - Vietnamese.

1. Đặt vấn đề

Trong thời đại công nghệ 4.0, sự phát triển vượt bậc của khoa học kỹ thuật, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI), đã tạo ra những chuyên biến sâu sắc trong nhiều lĩnh vực đời sống, trong đó có ngành ngôn ngữ học và dịch thuật. Một trong những ứng dụng nổi bật đó là sự ra đời và phát triển nhanh chóng của các công cụ dịch máy, mang đến giải pháp hỗ trợ hiệu quả cho hoạt động dịch thuật, đặc biệt là trong bối cảnh toàn cầu hóa với nhu cầu tiếp cận tài liệu đa ngôn ngữ ngày càng cao.

Trong lĩnh vực giáo dục, đặc biệt là giảng dạy và học tập ngoại ngữ, dịch máy là một công cụ thiết thực, giúp người học tiếp cận nhanh chóng các tài liệu nước ngoài [1]. Tiếng Hàn cũng không là ngoại lệ. Việc người học sử dụng các công cụ dịch như Google Translate (GT) và Naver Papago (NP) để tiếp cận với nguồn tài liệu bằng ngôn ngữ này ngày càng trở nên phổ biến. Những công cụ này không chỉ hỗ trợ người học dịch nhanh mà còn giúp ích trong việc tự học, tra cứu và khám phá ngôn ngữ.

Tuy nhiên, bên cạnh những tiện ích rõ rệt, các công cụ dịch máy vẫn còn bộc lộ nhiều hạn chế, đặc biệt là về độ chính xác trong dịch thuật. Các nghiên cứu trước [2], [3],

[4] đã chỉ ra rằng, cả GT và NP đều gặp khó khăn khi xử lý các văn bản chuyên ngành hoặc có ngữ cảnh văn hóa - xã hội phức tạp, thường mắc lỗi về từ vựng, ngữ pháp và thiếu khả năng nắm bắt bối cảnh ngữ nghĩa toàn câu. Điều này đặt ra yêu cầu cần thiết phải đánh giá một cách khách quan và có hệ thống về hiệu quả và độ chính xác của các công cụ dịch máy hiện nay.

Trong số các loại văn bản, báo chí được xem là nguồn tài liệu tiêu biểu vì vừa phản ánh ngôn ngữ thực tế, vừa chứa đựng thông tin phong phú về văn hóa, xã hội và đời sống. Đây cũng là loại văn bản thường xuyên được sử dụng trong dạy và học tiếng Hàn nhờ khả năng giúp người học phát triển kỹ năng đọc hiểu, mở rộng vốn từ vựng theo chủ đề, và nâng cao hiểu biết về bối cảnh Hàn Quốc hiện đại [5]. Trong đó, các bài báo thuộc chủ đề văn hóa - xã hội được người học đặc biệt quan tâm [6].

Xuất phát từ bối cảnh và nhu cầu thực tiễn nêu trên, đề tài “Nghiên cứu đánh giá độ chính xác bản dịch của công cụ dịch Google Translate và Naver Papago đối với văn bản báo chí” được triển khai với mục tiêu đánh giá hiệu quả dịch thuật của hai công cụ GT và NP khi dịch các văn bản báo chí tiếng Hàn sang tiếng Việt, đặc biệt là những văn

¹ The University of Danang - University of Foreign Language Studies, Vietnam (Nguyen Thi Binh Son, Nguyen Thi Kim Lien, Huynh Thi Hong Nhung)

bản thuộc lĩnh vực văn hóa - xã hội. Qua đó, nghiên cứu không chỉ giúp nhận diện những điểm mạnh và hạn chế của các công cụ dịch máy, mà còn góp phần nâng cao ý thức và kỹ năng sử dụng dịch máy một cách hiệu quả trong học tập và thực hành dịch thuật.

2. Tổng quan nghiên cứu

Trong bối cảnh AI phát triển mạnh mẽ, dịch máy đang dần trở thành công cụ hỗ trợ hữu hiệu trong lĩnh vực dịch thuật và giáo dục ngôn ngữ. Nhiều nghiên cứu trong và ngoài nước đã tập trung phân tích lỗi dịch, đánh giá hiệu quả của các công cụ dịch tự động như GT và NP qua các cặp ngôn ngữ khác nhau.

Các nghiên cứu quốc tế như [7] - [13] chủ yếu tập trung vào phân tích lỗi dịch của GT và NP trên các cặp ngôn ngữ Hàn - Trung, Hàn - Anh hoặc Trung - Hàn. Các lỗi thường được ghi nhận bao gồm: Lỗi cú pháp, từ vựng, dịch sát nghĩa hoặc bỏ sót thông tin, đặc biệt là khi xử lý các yếu tố văn hóa và thuật ngữ chuyên ngành. Ngoài ra, Hwang [14] đã tiến hành so sánh tính chính xác giữa các công cụ thông qua điểm số BLEU (Bilingual Evaluation Understudy)² và Park [15] đã phân tích và đánh giá bản dịch máy từ tiếng Việt sang tiếng Hàn. Tuy nhiên, ngoại trừ một số nghiên cứu phân tích văn bản báo chí chính trị như [12], [15], phần lớn các nghiên cứu đều giới hạn ở thể loại văn bản phổ thông, chưa chú trọng nhiều đến các văn bản giàu thông tin và đậm tính văn hóa như báo chí.

Tại Việt Nam, các nghiên cứu của [4], [16] đã bước đầu khảo sát hiệu quả của GT khi dịch từ tiếng Anh, Hàn sang tiếng Việt, đối với các thể loại văn bản như hợp đồng kinh tế, tiêu đề phim, hoặc tài liệu học. Bên cạnh đó, Thao [17] đã khảo sát mức độ chính xác của bản dịch Anh-Việt do các phần mềm hỗ trợ dịch thuật trực tuyến và ngoại tuyến thực hiện. Tuyen [4] đã xem xét chất lượng bản dịch dịch Hàn - Việt của công cụ GT và cho thấy, công cụ này có ưu điểm về mặt thời gian và ngữ pháp, nhưng vẫn còn hạn chế khi xử lý từ vựng văn hóa và ngữ cảnh toàn văn bản.

Nhìn chung, các công trình nghiên cứu trước đây đã góp phần hệ thống hóa các loại lỗi dịch thường gặp, làm rõ những ưu điểm và hạn chế của từng công cụ dịch máy, đồng thời đề xuất hướng cải thiện như tối ưu thuật toán hay hỗ trợ người học trong quá trình hậu biên tập. Tuy nhiên, vẫn còn một số khoảng trống đáng chú ý. Cụ thể, hiện chưa có nghiên cứu nào tập trung so sánh mức độ chính xác của bản dịch giữa GT và NP đối với cặp ngôn ngữ Hàn - Việt. Bên cạnh đó, đối với thể loại văn bản được biên dịch, báo chí, đặc biệt là các bài viết thuộc lĩnh vực văn hóa và xã hội, vốn đòi hỏi khả năng diễn đạt linh hoạt, giữ được sắc thái ngôn ngữ và truyền tải chính xác nội dung vẫn chưa được quan tâm đúng mức trong các nghiên cứu hiện tại.

Xuất phát từ vấn đề này, “Nghiên cứu đánh giá độ chính xác bản dịch của công cụ dịch Google Translate và Naver Papago đối với văn bản báo chí” được thực hiện nhằm so

sánh chất lượng bản dịch Hàn - Việt giữa hai công cụ GT và NP dựa trên đánh giá độ chính xác của bản dịch theo thang điểm cụ thể. Qua đó, hướng đến việc đề xuất các giải pháp giúp sử dụng hiệu quả công cụ dịch máy trong môi trường học thuật cũng như thực hành dịch thuật báo chí.

3. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu để xác định khoảng trống và xây dựng cơ sở lý luận, phương pháp phân tích nhằm đánh giá độ chính xác của 10 bản dịch tiếng Hàn sang tiếng Việt từ GT và NP dựa trên thang điểm, và phương pháp so sánh đối chiếu để rút ra ưu điểm và hạn chế của từng công cụ, từ đó đề xuất kiến nghị cho người dùng, nhà phát triển và chương trình đào tạo.

Nhóm nghiên cứu đã chọn lọc 10 bài báo song ngữ Hàn - Việt từ tạp chí Koreana³, gồm 05 bài về văn hóa và 05 bài về xã hội, được công bố trong vòng 5 năm gần đây. Việc lựa chọn được thực hiện thủ công, dựa trên tính đại diện về chủ đề và độ dài phù hợp (3.000 ~ 5.000 chữ), đảm bảo cung cấp đủ ngữ liệu cho phân tích. Quy mô mẫu phù hợp với các nghiên cứu trước⁴, đảm bảo đủ tin cậy để đánh giá và so sánh chất lượng bản dịch giữa hai công cụ. Văn bản nguồn chủ đề văn hoá được kí hiệu VH-VB và đánh số từ 1 đến 5; tương tự văn bản nguồn chủ đề xã hội kí hiệu XH-VB và đánh số từ 1 đến 5. Tiếp theo, các văn bản tiếng Hàn được dịch sang tiếng Việt bằng hai công cụ GT và NP. Kết quả ba nhóm bản dịch gồm bản dịch chính thức từ trang Koreana⁵, bản dịch của GT và NP được thu thập đồng bộ để phục vụ đánh giá. Sau đó, nhóm nghiên cứu tiến hành đánh giá độ chính xác của từng bản dịch dựa trên thang điểm từ 0 đến 4 theo từng câu. Kết quả điểm số được tổng hợp và phân tích để so sánh hiệu quả dịch của GT và NP, từ đó rút ra ưu nhược điểm của từng công cụ và đề xuất kiến nghị cụ thể.

Bảng 1. Tiêu chí đánh giá điểm số bản dịch

Thang điểm	Tiêu chí đánh giá
4 điểm	Truyền tải đầy đủ ý nghĩa của văn bản nguồn
3 điểm	Thành phần phụ (từ vựng/chữ số) bị dịch sai, bị lược bỏ hoặc bị thêm vào một cách không cần thiết, khiến ý nghĩa của văn bản nguồn chỉ được truyền tải một phần
2 điểm	Lỗi dịch làm thay đổi hoàn toàn ý nghĩa của văn bản nguồn
1 điểm	Trong câu có ít nhất một từ được dịch chính xác
0 điểm	Không có bản dịch tương ứng

Quy trình chấm điểm được thực hiện theo các bước có hệ thống, nhằm đảm bảo tính nhất quán trong toàn bộ quá trình đánh giá. Bản dịch của NP và GT lần lượt được so sánh với văn bản gốc tiếng Hàn để kiểm tra mức độ đầy đủ và chính xác của nội dung được chuyển ngữ. Tiếp theo, bản dịch này được đối chiếu với bản dịch từ Koreana để

² Số liệu dùng để đánh giá tự động chất lượng của bản dịch máy
³ Tạp chí được xuất bản bằng 11 ngôn ngữ nhằm quảng bá văn hóa và nghệ thuật Hàn Quốc trên toàn thế giới.
⁴ Khảo sát tổng quan nghiên cứu cho thấy số bài báo tối thiểu là 3 bài [15] và độ dài tối thiểu là 700 chữ [17].
⁵ Được kí hiệu “ĐC”.

đánh giá độ tương đương ngữ nghĩa và mức độ phù hợp về mặt ngữ dụng và văn phong. Mỗi câu được chấm điểm từ 0 đến 4 theo bộ tiêu chí của Park [15] như ở Bảng 1. Kết quả điểm số của hai công cụ được tổng hợp, so sánh để đánh giá hiệu quả tương đối trong việc dịch các văn bản báo chí chủ đề văn hóa - xã hội từ tiếng Hàn sang tiếng Việt.

4. Kết quả và bàn luận

4.1. Đánh giá hiệu quả bản dịch máy của GT và NP

Kết quả chấm điểm tổng cộng 714 câu từ 10 văn bản ở Bảng 2 cho thấy GT đạt tổng điểm 2.590, tương đương độ chính xác 90,69%, trong khi NP đạt tổng điểm 2.308, tương đương 80,81%. Sự chênh lệch rõ rệt giữa hai công cụ thể hiện không chỉ ở tổng điểm, mà còn ở từng văn bản cụ thể, như VH-VB2 (GT: 88,60%; NP: 71,32%) và XH-VB4 (GT: 94,41%; NP: 81,76%). Như vậy, có thể thấy GT không chỉ có độ chính xác cao hơn mà còn duy trì sự ổn định về chất lượng dịch trên nhiều loại văn bản khác nhau.

Bảng 2. Độ chính xác bản dịch GT và NP theo từng văn bản

Văn bản	Số câu	NP		GT	
		Tổng điểm (điểm)	Độ chính xác (%)	Tổng điểm (điểm)	Độ chính xác (%)
VH-VB1	69	233	84,42%	256	92,75%
VH-VB2	68	194	71,32%	241	88,60%
VH-VB3	73	226	77,40%	257	88,01%
VH-VB4	79	255	80,70%	283	89,56%
VH-VB5	68	227	83,46%	235	86,40%
XH-VB1	64	199	77,73%	229	89,45%
XH-VB2	61	197	80,74%	226	92,62%
XH-VB3	84	284	84,52%	306	91,07%
XH-VB4	85	278	81,76%	321	94,41%
XH-VB5	63	215	85,32%	236	93,65%
Tổng	714	2308	80,81%	2590	90,69%

Bảng 3. Phân bố điểm số bản dịch của GT và NP

Thang điểm	NP		GT	
	Số câu	Độ chính xác (%)	Số câu	Độ chính xác (%)
4	307	43,00%	490	68,63%
3	293	41,04%	186	26,05%
2	88	12,32%	34	4,76%
1	25	3,50%	4	0,56%
0	1	0,14%	0	0%

Bên cạnh đó, kết quả phân bố điểm ở Bảng 3 cho thấy, GT có 68,63% câu đạt điểm tối đa (4 điểm), vượt trội so với NP (43%). Trong khi đó, NP có tỷ lệ câu đạt điểm trung bình (3 điểm) cao hơn (41,04%), cho thấy bản dịch NP tương đối chính xác nhưng còn một số lỗi về ngữ pháp và văn phong. Đáng chú ý, tỷ lệ sai lệch ý nghĩa rõ rệt (2 điểm) và lỗi nghiêm trọng (1 điểm) của NP đều cao hơn GT, phản ánh hạn chế trong việc đảm bảo độ chính xác thông tin. Ngoài ra, NP có 01 trường hợp không tạo được bản dịch (0,14%), trong khi GT không xảy ra trường hợp này. Điều này cho thấy GT không chỉ có độ chính xác cao hơn mà

còn ổn định và đáng tin cậy hơn trong dịch văn bản báo chí Hàn - Việt. Vì vậy, GT được đánh giá là lựa chọn phù hợp hơn cho những văn bản yêu cầu chất lượng và độ chính xác cao trong dịch thuật.

4.2. So sánh hiệu quả dịch máy GT và NP

Về tổng thể, GT cho kết quả dịch ổn định và chính xác hơn, đặc biệt là trong việc đảm bảo cấu trúc ngữ pháp, tính mạch lạc và thông tin nhất quán. GT xử lý tốt các câu văn dài, phức tạp thường gặp trong văn phong báo chí, đồng thời có khả năng dịch đúng các thuật ngữ, ít lỗi bề mặt, từ đó đảm bảo được độ tin cậy của nội dung dịch. Tuy nhiên, điểm hạn chế của GT là văn phong đôi khi còn cứng nhắc, thiếu tự nhiên (ví dụ (1)), và dịch không đồng nhất chủ thể trong xuyên suốt mạch văn (ví dụ (2)).

(1) [XH-VB3] [SL] 대화의 주제는 정치적, 종교적 문제를 배제하는 것을 원칙으로 하지만, 때때로 게스트가 원할 경우 가볍게 다루기도 한다. [NP] Chủ đề của cuộc trò chuyện về nguyên tắc loại trừ các vấn đề chính trị và tôn giáo, nhưng đôi khi cũng <u>được coi nhẹ</u> nếu khách mời muốn. [GT] Chủ đề trò chuyện thường không liên quan đến vấn đề chính trị và tôn giáo, nhưng đôi khi cũng <u>có thể vui vẻ</u> nếu khách <u>muốn</u> . [ĐC] Về nguyên tắc, chủ đề cuộc trò chuyện loại bỏ các vấn đề chính trị và tôn giáo, nhưng đôi khi, nếu khách mời muốn, các chủ đề đó được cũng được đề cập một cách nhẹ nhàng.
(2) [VH-VB3] [SL] 영상통화로 진행되는 팬 이벤트도 열고 팬들과 소통하는 실시간 라이브 방송도 주기적으로 제작한다. [NP] <u>Chúng tôi</u> sẽ tổ chức các sự kiện dành cho người hâm mộ được tiến hành qua video call và sản xuất định kỳ các chương trình phát sóng trực tiếp để giao lưu với người hâm mộ. [GT] <u>Họ</u> cũng tổ chức các sự kiện dành cho người hâm mộ thông qua cuộc gọi video và thường xuyên phát sóng trực tiếp để giao lưu với người hâm mộ. [ĐC] <u>Nhóm</u> cũng tổ chức các sự kiện dành cho người hâm mộ thông qua cuộc gọi video, hay định kỳ sản xuất chương trình phát sóng trực tiếp để giao lưu với người hâm mộ.

Trong khi đó, NP có xu hướng xử lý câu văn ngắn gọn, sát nghĩa. Tuy nhiên, ngoài lỗi văn phong thiếu tự nhiên và tính thống nhất của thông tin trong bài dịch như GT, NP còn mắc phải các lỗi như bỏ sót chi tiết quan trọng hoặc thêm thắt thông tin không cần thiết (ví dụ (3)), lỗi lặp từ (ví dụ (4)), lỗi dịch Hán tự (ví dụ (5)), và thường xuyên gặp lỗi trong việc chuyển ngữ các cấu trúc câu phức tạp, thuật ngữ chuyên ngành hoặc tên riêng, dẫn đến sai lệch thông tin và giảm độ chính xác tổng thể.

(3) [XH-VB2] [SL] 또한 매거진을 발행해 자원순환을 위한 생태계를 조망한다거나 다양한 위크숍을 통해 업사이클링 문화를 활성화하는 데 힘쓴다. [NP] Hơn nữa, thông qua hội thảo đa dạng, có thể nhìn thấy hệ sinh thái để lưu thông tài nguyên bằng cách phát hành tạp chí hoặc nỗ lực để thúc đẩy <u>văn hóa đáp xe</u> . [ĐC] Đồng thời, họ cũng phát hành tạp chí hướng đến hệ sinh thái tuần hoàn tự nhiên và cố gắng lan toả văn hóa tái chế upcycling thông qua các buổi hội thảo đa dạng.
--

(4) [XH-VB8] [SL] 많은 격려와 응원 덕분에 대가 없이 봉사하는 제작진이 열정과 용기를 얻는다. [NP] Nhờ nhiều sự động viên, động viên, cổ vũ, tổ chức tình nguyện không trả giá đã có được niềm đam mê và dũng khí. [ĐC] Nhờ rất nhiều lời khích lệ và động viên, đội ngũ sản xuất - những tình nguyện viên không nhận thù lao - đã có được lòng nhiệt tình và dạn dĩ.
(5) [XH-VB6] [SL] 제민전은 주민들이 유기적으로 마을 호텔을 구성하고 있다. 한옥스테이 <u>봉황재(鳳凰齋)</u>에서 시작하는 마을 호텔의 프린트는 <u>가가상점(家家商店)</u>이 담당하고, 커뮤니티이자 로비 역할은 <u>반죽동(班竹洞)</u> 247 카페가 맡고 있다. [NP] Quầy lễ tân của khách sạn làng bắt đầu từ Hanok stay <u>phương hoàng (鳳凰)</u> được phục vụ bởi <u>cửa hàng gia đình (店 thương mai)</u> và quán cà phê 247 ở <u>phường Bôt Bôt (洞洞)</u> đóng vai trò là cộng đồng và sảnh chờ. [ĐC] Quầy lễ tân của làng bắt đầu từ <u>Bonghwanjae</u> - một nhà nghỉ truyền thống Hàn Quốc (Hanok stay) - do quán <u>Gagasangjeom</u> quản lý. Quán cà phê <u>Banjukdong</u> 247 đóng vai trò là nơi sinh hoạt chung giống như tiền sảnh của khách sạn.
(6) [VH-VB2] [SL] 가마를 장식하는 오색 술의 휘장에도, 북과 해금 같은 악기에도 매듭과 술을 길게 늘어뜨리면 격식을 갖추 수 있었다. [NP] Trên huy hiệu của rượu ngũ sắc trang trí lò nung, trên các nhạc cụ như trống và đàn Haegeum, <u>nếu kéo dài nút thắt và rườu xuống thì có thể có nghi thức.</u> [ĐC] Những chiếc tua và nút thắt dài có thể được gắn vào rèm che bằng vải ngũ sắc trang trí kiểu gỗ, hay các nhạc cụ như trống và đàn nhị (haegeum), để mang lại sự trang nghiêm.

Nhìn chung, GT có ưu thế hơn về độ chính xác và tính mạch lạc, phù hợp với yêu cầu của các văn bản báo chí, đặc biệt ở thể loại xã hội. Trong khi đó, NP có thể được xem là lựa chọn hỗ trợ trong trường hợp cần bản dịch có sắc thái tự nhiên hơn, tuy nhiên vẫn cần hậu kiểm và hiệu đính kỹ lưỡng để đảm bảo chất lượng bản dịch cuối cùng.

4.3. Đề xuất

Nhằm nâng cao hiệu quả dịch máy và hạn chế lỗi, nghiên cứu đưa ra đề xuất như sau. Đầu tiên, đối với người dịch, cần rà soát, đối chiếu với bản gốc và hiệu chỉnh bản dịch từ GT và NP trước khi sử dụng, đặc biệt với yếu tố văn phong, tính thống nhất trong toàn văn bản. Bên cạnh đó, nên ưu tiên sử dụng GT cho các văn bản văn hóa - xã hội do độ chính xác và tính nhất quán cao hơn.

Đồng thời, có thể áp dụng 6 giai đoạn vào quá trình dịch thuật để khắc phục lỗi khi sử dụng công cụ dịch: (1) Phân loại văn bản để chọn công cụ phù hợp; (2) Dịch sơ bộ, chú ý đến tên riêng và thuật ngữ chuyên ngành; (3) Kiểm tra và hiệu chỉnh lỗi về thông tin, ngữ nghĩa, yếu tố văn hóa; (4) Điều chỉnh để văn phong tự nhiên; (5) Rà soát lỗi bề mặt như chính tả, dấu câu, lặp từ, v.v.; (6) Hoàn thiện và kiểm tra trước khi xuất bản.

Bên cạnh đó, các nhà phát triển cần (1) tích hợp phân loại văn bản đầu vào để đưa ra mô hình dịch văn phong phù hợp;

(2) mở rộng dữ liệu huấn luyện chứa yếu tố văn hóa Việt - Hàn; (3) cải thiện xử lý ngữ nghĩa và văn phong qua các mô hình ngôn ngữ tiên tiến. Những cải tiến này giúp nâng cao độ chính xác, tự nhiên và tính ứng dụng của bản dịch máy trong môi trường học thuật và nghề nghiệp.

Ngoài ra, nghiên cứu này cũng có thể là tài liệu tham khảo hữu ích cho người dạy và học trong các chương trình đào tạo biên phiên dịch. Phương pháp “Học lỗi từ dịch máy” có thể giúp người học nhận diện và sửa chữa các lỗi của dịch máy, từ đó nâng cao khả năng dịch thuật. Vì vậy, chương trình đào tạo có thể bổ sung kĩ năng sử dụng công cụ dịch máy một cách hiệu quả, đồng thời nâng cao khả năng đánh giá và hiệu đính bản dịch.

5. Kết luận

Nghiên cứu đã tiến hành phân tích và đánh giá độ chính xác bản dịch của hai công cụ dịch tự động là GT và NP đối với các văn bản báo chí từ tiếng Hàn sang tiếng Việt, tập trung vào hai chủ đề chính là văn hoá và xã hội, trên cơ sở áp dụng khung đánh giá độ chính xác dịch thuật của Park [15]. Kết quả cho thấy GT đạt độ chính xác trung bình 90,69%, vượt trội so với NP với 80,81%, đồng thời thể hiện ưu thế trong việc xử lý các câu dài và duy trì mạch lạc nội dung. Tuy nhiên bản dịch GT đôi khi thiếu tự nhiên và nhát quẩn. Trong khi đó, NP có ưu điểm về dịch sát nghĩa và ngắn gọn nhưng thường mắc lỗi trong các cấu trúc phức tạp và các yếu tố mang tính văn hóa - xã hội đặc thù và các lỗi bề mặt (lặp từ, tính thống nhất, v.v.) hay lỗi dịch sai do thêm/bớt thông tin.

Trên cơ sở kết quả phân tích, nghiên cứu đề xuất quy trình sử dụng dịch máy hiệu quả gồm các bước lựa chọn công cụ, kiểm tra ngữ nghĩa - ngữ pháp, điều chỉnh thuật ngữ và yếu tố văn hóa, và hậu kiểm bản dịch. Bên cạnh đó, đề tài cũng đưa ra kiến nghị cải thiện thuật toán cho các nhà phát triển dịch máy, và gợi mở định hướng ứng dụng dịch máy có kiểm soát trong chương trình đào tạo biên phiên dịch tiếng Hàn. Bên cạnh kết quả đạt được, nghiên cứu còn một số hạn chế như thiếu đa dạng thể loại, phạm vi nghiên cứu hẹp khi chỉ so sánh hai công cụ dịch phổ biến và chưa đưa ra phân tích định tính. Trong tương lai, các nghiên cứu có thể mở rộng phạm vi công cụ, khai thác thêm các văn bản đặc thù và sử dụng đa dạng phương pháp đánh giá để đánh giá chính xác hơn hiệu quả của dịch máy.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] P. Naveen and P. Trojovský, “Overview and challenges of machine translation for contextually appropriate translations”, *iScience*, vol. 27, no. 10, pp. 1-25, 2024.

[2] H. R. Choi, “A lexical error analysis of Korean-Chinese machine translation: Focusing on accuracy and comprehensibility in the translation of “The Artificial Intelligence Revolution” by Wang Tianyi”, Master’s thesis, Hankuk University of Foreign Studies, Graduate School, Korea, 2020.

[3] S. H. Lee and I. H. Kwon, “Limitations of machine translation and human translation strategies: A comparative study of Korean and Japanese speeches at the UN General Assembly”, *Journal of Japanese Language and Literature*, vol. 115, pp. 109-128, 2020.

[4] N. N. Tuyen., “An Analysis of the Impact of Google Translate on the Quality of Korean-Vietnamese Translations Produced by

- Learners in Vietnam”, *Journal of educational equipment: Applied research*, vol. 2, no. 321, pp. 45-47, 2024.
- [5] E. G. Choi, “Study of newspaper-based Korean language teaching”, *Journal of Korean Language Education*, vol. 15, no. 1, pp. 209-231, 2004.
- [6] Z. Fan, “A study on the design of extensive Korean reading classes for Korean majors in Chinese universities: Utilizing newspaper articles”, Master’s thesis, Korea University, Korea, 2022.
- [7] E. H. Hwang, “A study on Korean-Chinese parallel sentence alignment in online newspaper headlines: An experimental study for machine translation”, *Translation Studies Research*, vol. 10, no. 3, pp. 333-362, 2009.
- [8] O. S. Park, “Error analysis according to the typological characteristics of source text in Korean-English machine translation”, *Dong-A Journal of the Humanities*, vol. 41, pp. 155-183, 2017.
- [9] Y. Y. Han, “Error analysis on Chinese-Korean translation of informative text in machine translation”, Master’s thesis, Hankuk University of Foreign Studies, Korea, 2019.
- [10] C. S. Lee, “Differences in lexical usage between human translation and machine translation in Korean-English newspaper translation”, *Interpretation and Translation*, vol. 22, no. 1, pp. 245-262, 2020.
- [11] J. Y. Choi, “Error types in Naver and Google machine translation: Focusing on English textbooks for middle and high school students”, Master’s thesis, Pusan National University, Korea, 2021.
- [12] S. Jeon, “A study on machine translation errors in Chinese online political articles: Focused on Google Translate, Naver Papago and Baidu Translate”, Master’s thesis, Hankuk University of Foreign Studies, 2022.
- [13] S. H. Choi, “Qualitative error analysis of Chinese-Korean machine translation in the legal domain: Focusing on translation of Chinese civil law”, *Translation Studies Research*, vol. 24, no. 3, pp. 507-537, 2023.
- [14] K. J. Hwang, “Analysis of Korean-Spanish machine translation performance based on Google Translate and Naver Papago”, *Estudios Hispánicos*, vol. 104, pp. 59-83, 2022.
- [15] S. J. Park, “Error analysis of Vietnamese-Korean machine translation: Focusing on Vietnamese political and diplomatic news”, Master’s thesis, Hankuk University of Foreign Studies, Korea, 2024.
- [16] T. T. T. Huyen and L. N. Thanh, “The quality of Google Translate’s Vietnamese translations of English film titles”, *Quy Nhon University Journal of Science*, vol. 15, no. 4, pp. 69-75, 2021.
- [17] P. T. T. Thao, “An evaluation of the use of online and offline computer-assisted translation tools”, *Journal of Inquiry into Languages and Cultures*, vol. 2, no. 3, pp. 249-261, 2018.